

הוא מספר בספרו — בגלל חשדות נגד המפקד הראשי בירושלים (תהומי עצמו) ומפני שרצה למנוע השתלטות, קבוצה מי ליטאריסטית בהגנה.

דברים משונים בדרך לצה"ל

בספרו, מסביר אביר את פעילותו באותם ימים, כנסיון למנוע השתלטות רביזיוניסטית על ההגנה בירושלים. טוען תהומי: "בין מפקדי ההגנה בירושלים לא היה או אפילו רביזיוניסט אחד. לשמועות על הסכנה הרביזיוניסטית לא היה כל יסוד... באחת הפגישות של רוכל הודיע לחבריו שאני, המפקד הראשי של ההגנה בירושלים, עמתי למסור את נשק ההגנה לברית טרומפלדור, אגודת הנוער הרביזיוניסטי. בין הנוכחים בפגישה ההיא היה מפקד מחלקה בשם מרגולין, שהיה או מחסנאי בעיר העתיקה. מרגולין שאל את רוכל מה לעשות כדי "להציל" את מחסן העיר העתיקה, רוכל השיב: "שלל מרגולין להעביר את המחסן למקום בטוח". בעיקבות העברת מחסן הנשק והסתרתו הועמדו אביר ומרגולין למשפט. אביר-רוכל סולק לשנתיים מהאירגון. מרגולין סולק לתקופה של שישה חודשים. אלא שתוך מהלך המשפט נחשפה פרשה נוספת: אביר נגב מכתבים אישיים שנועדו ל-תהומי, שנכתבו בידי אליהו בן-הורין, מ-מקורביו של זאב ז'בוטינסקי, כדי להוכיח את קשריו של תהומי עם הרביזיוניסטים. אביר טען כי עשה זאת בפקודת אליהו גולומב, תהומי שולל גם כיום טענה זו, מטעים את התקפתו על אביר במילים: "מפקדי ההגנה בירושלים לא סלחו ל-יוסף רוכל וא הרס סניף ירושלים ב-1931. גם פעולותיו בסניף ירושלים אחרי הפילוג לא היו 'חלקות', בספר תולדות ההגנה מראשיתו: 'כשחזר יוסף רוכל לירוש' לים הציע המרכז לקבוע כסגן מפקד העיר. יעקב פט התנגד. הדבר גרם לפרישתם של 12 מפקדים ורק תקיפתו של פט מנעה הרס גדול בסניף. אכן, דברים משונים קרו לאביר דר בדרכו לצה"ל".

יתכן, שהנקמה אפילו היא באה אחרי 40 שנה, היא מתוקה, מה שמעניין יותר היא השאלה: מי צודק בוויכוח ההיסטורי, אביר או תהומי?

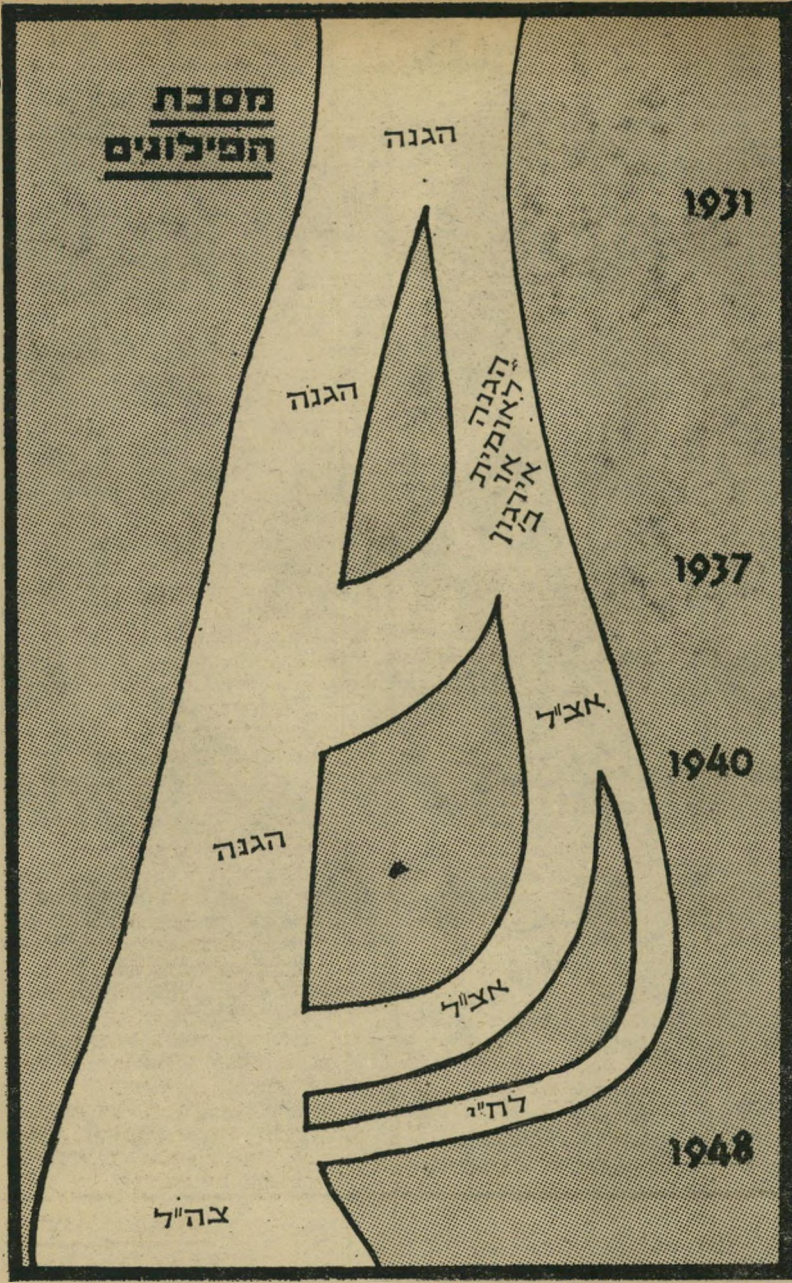
מסתבר שגם גירסתו של תהומי אינה נקייה לחלוטין מאידיוקים. היו סיבות טובות יותר לנאמני ההסתדרות בהגנה לח-שוש מקשריו של תהומי עם הרביזיוניסטים, מאשר המכתב שנגנב בידי אביר. בשנת 1929 נמלט אברהם תהומי לחו"ל מפני שהמשטרה הבריטית, שחיפשה אחריו כחשוד

ברצח שני ערבים בירושלים, שהיו מפורס-מים בהיטפלותם לנערות יהודיות. באותה תקופה שהה בפאריס, נפגש שם מיספר פעמים עם זאב ז'בוטינסקי. כאשר חזר תהומי לירושלים הוא התמנה מפקד ההגנה בעיר. יוסף רוכל, שהיה אז אחד ממפקדי הפלוגות, חשד בתהומי שהוא מתכנן פוטש, בעיקר בגלל הקשרים שלו עם אליהו בן-הורין, שהיה אחד מעוזריו הקרובים של ז'בוטינסקי.

שבע-עשרה דקים

רוכל החליט לפוצץ את הפרשה על-ידי פרובוקציה, הורה למרכזי מרגולין ל-העביר ממחבואו את מחסן הנשק בעיר ה-עתיקה. היה זה רוכל עצמו שהדליף את הידיעה על כך. בניגוד לגירסתו של תהומי כי אנשי "הפיקוח הפנימי" (אנשי שרות הביטחון של ההגנה, שהוא יסד) הם ביצעו את מעצרו של מרגולין ואת החזרת ה-נשק, מעיד אחד ממפקדי ההגנה הבכירים בירושלים באותם ימים, כי הנשק הוחזר לאירגון בפקודת יצחק בן-צבי ורחל ינאית. את פסקהדין נגד רוכל ומרגולין הקרי-או בנוכחות חבר המפקדים של ההגנה ב-בית-הספר החכמוני בירושלים, ובהיעדר השניים שבטחו כנראה בגיבוי של אליהו גולומב והמפקדה הארצית. בתום פסקה-דין קצפו פתאום 17 מפקדים, מתוכם ר-כל, כאיש אחד לדום ועזבו את המקום באופן הפגנתי. רק אחר-כך התברר כי ה-הפגנה תוכננה מראש בידי רוכל. בשנים מאוחרות יותר היו אנשי האצ"ל מכנים את אנשי ההגנה בכינוי שוודות. הכונה היתה לראשי התיבות של "שבע-עשרה ד-קים", אותם מפקדי ההגנה מתומכי רוכל. זמן לא רב אחרי אותו מיסדר, סולק תהומי מהפיקוח בהגנה. הוחלט על כך בישיבה סודית שהתקיימה בתלאביב. מפק-די ההגנה בירושלים לא הסתירו את מ-רת רוחם מהתככים ומבויזן בית-הדין של ההגנה. אחד אחד הם נכנסו למפקד החדש, אברהם איכר, שמונה במקום תהומי, הביעו בפניו אי-אמון במפקדה.

מאחר שאותם מפקדים שלטו גם על מחסני הנשק של ההגנה, הפעילה עליהם ההסתדרות לחץ בלתי-פוסק, איימה עליהם בסילוקם מההסתדרות ובהורותם בכוח מ-מקומות העבודה. נערך גם נסיון נפל ל-השתלט על מחסני הנשק הסודיים בכוח. דוד בן-גוריון עלה אז במיוחד לירושלים כדי להפעיל את השפעתו ולמנוע קרע. א-ר לם השיטות נכשלו: המורדים עמדו בשלהם. אז הוזמנו נציגי המורדים, אורי אלפרט

(כיום מוכר מועצת פועלי ת"א), יוסף ברנזון (מורה להתעמלות בירושלים) ו-מאיר שריט (כיום תעשיין) למשאומתן עם עדה רשמית של ההגנה. בדיונים שי-כ נעו אותם כי אברהם תהומי באמת תיכנן

בשומעו זאת, כי ישקול נקיטת צעדים. בעקבות הגילוי לצה"ל, הופסקה עתה עבודתו של ה"ר רזן במיפעל, רטרואק-טיבית מלפני כעשרה ימים.

פשעים

האונס

הוביל לחופה

מכל הסרטים בתלאביב, באותו יום ה-רביעי, השני לחודש ספטמבר שעבר, הח-ליטה זיאנס אבירי שזה המוצג בקולנוע זוהר, בשכונת התקווה, מוצא חן בעיניה. היתה זו התלהט גורלית. כי לאחר שיצאה מהסרט. נפלה זיאנס, לדבריה, קורבן לאונס. אלא שהיה זה גם אונס מיוחד במינו: בעקבותיו התאהבה זיאנס בצעיר שלדבריה אנס אותה, הצילה אותו מעונש חמור, עו-מת עתה להינשא לו.

שני בחורים נכנסו. את החלק ה-ראשון של הרומן — הלא הוא פרשת ה-אונס — סיפרה השבוע הזאת, בפרטי פר-טים, בבית-המשפט המחוזי בתלאביב, ב-עדותיה במשפטו של הנאשם: ביום רביעי, בשעה 16.30, הלכנו אני וה-חברה שלי לקולנוע זוהר. לפני שנכנסנו, היו שם שישה בחורים שישבו על המדרכה על-ידי הקולנוע. אחד מהם ניגש אלי ושאל אם יש לי גפרורים. עניתי לו שאין לי, או הוא תפש אותי מהר. דחפתי אותו, ונכנסנו לקולנוע. פתאום שני בחורים, מתוך השישה ההם, נכנסו גם כן, והתיישבו על-ידי ועליי חברתי היודית, והתחילו בשיחה איתי. זה שביקש את הגפרור אמר לי: "אני אתן לך גפרור אם את רוצה." לא עניתי לו. (המשך בעמוד 22)

אין עוררין על כך שהמיפעל לא תמיד עבד בתנאים תברואתיים נאותים. מאשר דובר צה"ל, אלוף-משנה יוסי כלב: "המיפ-על נסגר, בצורה חלוטנית, לעשרה ימים, נפתח לאחר שד"ר מני אישר את הפתיחה המחדשת בכתב. זה היה ביולי לפני שנה." היה **מפוכסך**. אלא שאחרי הפתיחה המתורשת, חזר ה"ר מני וטען שוב שה-כשר המיוצר על-ידי המיפעל לקוי. ביוזמת קצין אספקה ראשי הוקמה ועדת אנשי מיק-צוע, שקבעה כי עשרה אחוז מהבשר נועד למאכל לכלבים. ושוב שרר השקט תקופה מסוימת, ושוב התרעע ה"ר מני מחדש כי המיפעל איננו עומד בדרישות. שוב הוק-מה ועדת מומחים, שקבעה הפעם, בניגוד לדעתו של מני, כי אין צורך לסגור את המיפעל, אלא מספיק לבצע מספר סידורים הגייניים וטכנולוגיים. לדברי דובר צה"ל, ביצעו השינויים. במכתב ההתפטרות שלו, טען מני כי השינויים לא בוצעו. לדברי דובר צה"ל, התפטר מני מסיבות אישיות.

עימוק מסויים. בהמשך ההסתחות ו-הסתחות-הנגד, התבררה עובדה נוספת: כל הבשר בארץ נבדק על-ידי המעבדה המ-שלתית בבית-דגון. והנה מסתבר, כי מנהל מעבדה זו, ה"ר מירוסלב רזן, הועסק גם על-ידי ארמוורקור. מנהל ארמוורקור, צבי בוקשטיין, טען כי עם תחילת העסקתו של ד"ר רזן, נשלח מכתב למנהל השירותים הווטרנריים, בו הודיעה ארמוורקור כי החלה להעסיק את רזן. לנציבות שרות המדינה — שהיא ה-גוף המוסמך לאשר העסקת עובד מדינה בעבודה נוספת — לא נשלח מכתב כזה. לא פחות מזה, בפרשה זו של ד"ר רזן, היא העובדה שלשלטונות צה"ל נודע על העסקתו על-ידי ארמוורקור — רק לפני כשבועיים. קצין בכיר בחיל-האספקה הגיב,

ראלים: סגן-אלוף (מיל.) יוסף הראל, עזרי-אל עינג ורפי פרסיץ, בנו של מנחם בגין טוויס-ישראל בעבר, המיפעל וזה במיכרז לעיבוד בשר עבור צה"ל, לאחר שהוגשו שתי הצעות — של ארמוורקור ושל מרבק.

עסק טוב גם לעצמם. בכוח העת, עשוי ע-ר כם של קרקעות אלה לעלות אלף מונים. היה זה רק טבעי למצוא בין סוחרי קרקעות אלה את עובד בן-עמי, ראש עיריית נתניה ובעל המניות העיקרי של מעריב. שיחד עם המיליונר היהודי מישאן אייזנברג, יצא לג-אול את האדמות השדודות. פעם אמרו על בן-עמי בכדיחה שהוא בעד איך-ישראל ה-שלימה משום שיש שם המון קרקעות ל-רכישה. אבל לא בן-עמי שיצחק מבדיחות כאלה.

קרו קיימת פרטית

לרוע המזד הסתאכה גם פרשה זו, אחרי שהתגלו בה מעשי שחיתות. מס-תבר שאחד הנציגים של אותה חברה בליכ-טנשטיין, שהתחרתה בעובד בן-עמי ברכישת הקרקעות, ראה את עצמו כנציג הקרן הקיימת, והחליט להקים קרן קיימת לעצמו. **האיש, שידע כי בעסקים אפלים מעין אלה, אין כושפים הרבה, רימה והוליד שולל גם את המתווה, כים שהציעו לו קרקעות של ער-בים וגם את המוסד שהעסיק א-ר-תו בתפקיד זה.** כאשר התגלתה הפרשה, סולק האיש ב-מהירות מתפקידו. אלא שבניתיים נגרם כבר נזק רב. למטרות הלאומיות. עכשיו חוש-שים אפילו המתחכים לעסוק בעסקות ה-מפוקקות של גאולת קרקעות ירושלים.

את העבודה — בהתאם לאינטרסים שלו. **תנאים לא תברואתיים.** לאיזה "נתונים מיוחדים" התכוון מני? מיפעל ארמוורקור הוקם בשנת 1967. בעליו הינם חברה שוויצרית, בשיתוף עם שלושה י-ש

כך נחשף בפעם הראשונה מיבצע סודי שנועד להפוך את סיפוח ירושלים המזרחית וסביבתה לא רק לעובדה מדינית אלא גם לעובדה פינאנסית הרשומה בספרי ה-טאבו.

לכאורה יבולה ממשלת-ישראל לעשות מה שעשתה בעבר: להפי-קיע את האדמות הדרושות לה מידו בעליהם החוקיים תמורת תשלום פיצויים. אלא שמנסיון ה-עבר למדה הממשלה שהפקעה היא אקט מרתיע, המעורר הדים שליליים בדעת-הקהל העולמית. משום כך הוחלט לרכוש את ה-קרקעות בכסף מלא כדי לקבוע בבוא שעת ההכרעה המדינית עובדה קיימת: שקרקעות רבים שהיו רשומים במשרדי הטאבו ה-י ירדנו, רשומים עתה בעללות ישי-ראלית כטאבו הישראלי. מאחר שהיה ברור שערבוי מזרח ירוש-לים לא יסכימו למכור קרקעות ל-יהודים, הוקמה הסוואה בצורת אותה חברה מיסתורית בליכטני-שטיין. אלא שהיו לממשלת ישראל מתחרים ב-מיבצע זה. כמה סוחרי קרקעות ממולחים החליטו שאם כדאי לממשלת-ישראל לקנות קרקעות במזרח ירושלים, זה יכול להיות